

[Formanden.]

2) Første behandling af:

Forslag til lov om revision af de kommunale forhold i hovedstadsområdet [af Hans Hækkerup m. fl.].

Mødet hævet kl. 17.36.

57. møde.

Fredag den 6. februar kl. 10.

Formanden: I skrivelse af g. d. meddeler undervisningsministeren, at han ønsker skriftligt at fremsætte:

Forslag til lov om friskoler og private realskoler m. v.

I skrivelse af g. d. meddeler handelsministeren, at han ønsker skriftligt at fremsætte:

Forslag til lov om mønstre.

Det er meddelt mig, at folketingsmand *Morten Lange*, der var valgt til stedfortræder for medlem af folketinget *Gunhild Due* i folketingets udvalg for undervisning og uddannelse, ønsker at udtræde af udvalget. Som ny stedfortræder har vedkommende gruppe indstillet folketingsmand *Poul Dam*, som herefter er valgt.

Skriftlig fremsættelse af lovforslag:

Undervisningsministeren (Helge Larsen): Jeg tillader mig for det høje ting at fremsætte forslag til lov om friskoler og private realskoler m. v.

De nye tjenestemandsløve og loven om statsstøtte til visse private skoler af henholdsvis 18. og 19. juni 1969 har gjort en

revision af tilskudsbetingelserne i friskoleloven og loven om statstilskud til de private realskoler aktuel. I forbindelse hermed har jeg fundet anledning til at foreslå forskellige andre ændringer, bl. a. ajourføringer af reglerne samtidig med, at bestemmelserne om friskolerne og de private realskoler er arbejdet sammen i én lov; en række af bestemmelserne gælder tillige hovedskolerne ved de private gymnasieskolars hovedskoler. Lovforslaget indeholder endvidere bestemmelser om de private realkursus og — som friskoleloven hidtil har gjort det — regler om hjemmeundervisning. Jeg har endvidere fundet tiden inde til at foreslå de særregler ophævet, som siden 1946 har været gældende for tysk-sproget privatundervisning i de sønderjyske landsdele, således at der for fremtiden skulle gælde samme regler for denne undervisning som for anden privat undervisning for de første 10 skoleår.

Jeg skal pege på, at efter forslaget skal børnehaveklasser kunne oprettes ved friskolerne og de private realskoler, uden at det som nu kræver forudgående godkendelse. Det er imidlertid en forudsætning, at oprettelsen sker efter de samme regler, som gælder for folkeskolen, og at det sker i tilknytning til en 1. klasse, d. v. s. at man ikke kan starte en friskole med oprettelse af en børnehaveklasse.

De private realskoler skal allerede efter de gældende regler give deres lærerkræfter samme løn, som de ville have opnået i folkeskolen. Man foreslår dette system med bunden indplacering af lærerne, som jo også er gældende for folkeskolen, overført til friskolerne og de private eksamensskolers hovedskoleafdeling. Som følge af dette indplaceringssystem vil en række andre bestemmelser, der gælder for lærerne i den offentlige skole, f. eks. bestemmelser om lærernes arbejdstid osv., blive overført til også at gælde for disse private skoler.

Da folketinget sidste år drøftede loven om statsstøtte til visse private skoler, var man inde på spørgsmålet om et fripladstilskud til elever i private skoler på de klasstrin, der

[Undervisningsministeren.]

er omfattet af undervisningspligten. Folketingsudvalget gav i sin betænkning udtryk for, at det forudsatte, at jeg søgte tilvejebragt en bevilling til et sådant tilskud. I denne forbindelse vil jeg gerne oplyse, at der på forslaget til finanslov for finansåret 1970-71 er søgt en bevilling på 1 mill. kr. til dette formål.

Med disse bemærkninger anbefaler jeg lovforslaget til velvillig behandling i det høje ting.

Handelsministeren (Knud Thomsen): Her ved tillader jeg mig for det høje ting at fremsætte *forslag til lov om mønstre*.

Genstanden for mønsterlovens område er udformningen af vore industrielle produkter, og der kan næppe herske megen tvivl om, at det i salgsarbejdet for disse er af stigende betydning, at produkterne er af et tiltalende ydre, og at udformningen er hensigtsmæssig. Fra industriens side ofres der betydelige beløb på at nå dette mål, og det er derfor rimeligt, at den fabrikant, der gennem en økonomisk indsats har skabt noget nyt, bør nyde en tidsbegrænset beskyttelse for den model, man er nået frem til.

Den gældende mønsterlov, nr. 107 af 1. april 1905, der er optrykt som lovbekendtgørelse nr. 193 af 1. september 1936 og ændret ved § 2 i lov nr. 247 af 9. juni 1967, blev gennemført efter stærkt udtalte ønsker fra håndværkets og industriens side. Den ved varemærkeloven og patentloven allerede hjemlede beskyttelse for den industrielle ejendomsret blev herved udvidet.

Også i de øvrige nordiske lande bestræbte man sig omkring århundredskiftet på at få gennemført en mønsterlov. Sverige fik da også en sådan i 1899, men den omfattede kun et begrænset område, nemlig alene metalindustrien. Norge fik en mønsterlov i 1910, der i mange henseender minder om den danske lov. I Finland er der gjort flere forsøg på at få gennemført en mønsterlov, men stadig uden resultat.

I 1960 kom et egentligt nordisk samarbejde i gang med henblik på at nå frem til så vidt muligt ensartet mønsterlovgivning i de nordiske lande. Initiativet blev taget fra svensk side, og dette skyldtes i første række, at den svenske mønsterlov som alle-

rede nævnt har et yderst begrænset beskyttelsesområde. I takt med den industrielle udvikling i Sverige er der selvsagt opstået et behov for en mønsterlov, der — ligesom den danske og den norske lov — omfatter hele industrien. For at kunne tilslutte sig Pariserkonventionen af 20. marts 1883 om beskyttelse af den industrielle ejendomsret, således som ændret i Lissabon i 1958, var det også nødvendigt, at vedkommende land havde en mønsterlov, der generelt omfatter alle vareområder.

I Danmark og Norge var der samtidig ønsker fremme om en mere moderne mønsterlovgivning, og da Finland — som nævnt — ikke havde nogen lov om beskyttelse for mønstre, kom aftalen om det nordiske samarbejde på dette område i stand. Herved fortsattes linjen fra det nordiske samarbejde, der havde fundet sted vedrørende revision af varemærkelovgivningen og det nordiske samarbejde vedrørende patentlovgivningen.

Den svenske kommission blev nedsat i 1958, og tilsvarende kommissioner blev nedsat i Finland og Norge i 1959 og i Danmark i begyndelsen af 1960. Den danske kommission afgav en betænkning i 1966, der er tilsendt folketinget.

Under samarbejdet mellem kommissionerne blev det overvejet, om en ordning med „nordisk mønster“ i lighed med forslaget til „nordisk patent“ var ønskelig. Man nåede frem til, at der — i hvert fald for tiden — ikke var behov herfor. Mønsteransøgningerne er normalt ukomplicerede og behandlingstiden som følge heraf kort. Selv om behandlingstiden efter den nye lov skulle blive noget længere, vil behandlingen af ansøgninger ikke blive en arbejdsbyrde, der på nogen måde kan sammenlignes med den, behandlingen af patentansøgninger pålægger myndighederne. En undersøgelse af landenes mønsterregistre har desuden vist, at kun et ringe antal mønstre søges registreret i mere end ét nordisk land, så nogen nævneværdig arbejdsbesparelse ville „nordisk mønster“ derfor ikke medføre.

Kommissionernes lovudkast har været gennemdrøftet på en række møder mellem embedsmænd fra vedkommende ministerier og departementer i Finland, Norge, Sverige og Danmark, og der er herunder opnået enighed om praktisk taget enslydende lov-